

HAYAT

"Hayat tek başıyla bir Hayy-ı Kayyum'u bütün esma ve şununatı ile bildirir. Çünkü hayat, pek çok sıfatın memzuç bir macunu hükmünde bir ziya, bir tiryaktır." Sözler

Bir şey mutlak zikredilince o şeye sahip olan en mükemmel fert anlaşılır. Bu kaideye göre, hayat denilince de insan hayatı akla gelir.

Bizim, diğer hayat çeşitleri hakkındaki bilgimiz özet bir bilgidir; çoğusu tahminlere dayanır. Kendi hayatımız hakkında ise vicdanımıza dayanan doğru bilgilere sahibiz. Bu sebeple söz konusu vecizeyi, insan hayatını esas alarak tahlil etmemiz daha doğru olur.

Hayat, ruhun bir sıfatıdır. İrade, görme ve işitme de ruhun sıfatlarıdır. Fakat, hayatın bu noktada ayrı bir yeri vardır. Ruh, hayat sahibi olduğu için görmekte, işitmekte, irade etmektedir. Kaynak sıfat, 'hayat'tır.

İşte hayatta bütün sıfatlar memzuç, yani birbiriyle mezc olmuş, karışmış, bitişmiş ve bir tek şey haline gelmiş olduğu içindir ki, İlâhî sıfatlar gibi, esmâ ve şununat da hayat ile bilinmektedir.

Konunun dahi iyi anlaşılmasına yardım eden bir başka Nur dersi:

"Hayat, bu kâinattan süzölmüş bir hülâsadır." Lem'alar

Bir ağacın özeti ve programı hükmünde olan çekirdek, diyebilir ki, "Ben tek başıma bütün ağaçta tecelli eden İlâhî isimlerin mânalarını ifade edebilirim."

Kâinat ağacının da süzölmüş hülâsası, yani meyvesi hayattır. Güneşte hayat yoktur, Ayda ve yıldızlarda da yoktur. Elementlerin de hiçbiri hayat sahibi değildir. Ama bunların tümünden meydana gelen kâinat fabrikasının mahsulleri, Allah'ın ihya (hayat verme) fiilinin bir tecellisiyle hayata kavuşmuşlardır.

Allah, meyveyi ağaçsız da yaratabilir. İnsanlara ve hayvanlara da hayat nimetini, meleklerde olduğu gibi, sebepsiz verebilir. Ama öyle yapmamış, bu hikmet âleminde her şeyi bir sebebe bağladığı gibi, hayatı da bu kâinatın bir fabrika gibi çalışmasına bağlamıştır.

İşte kâinat ağacının yahut kâinat tezgâhının bu şekilde yaratılması, aralarındaki harika ilgilerin böylece kurulması sonucu, kâinat bir "hayat fabrikası" halini almıştır.

Hayat mahsulü veren şu kâinat tezgâhının en mükemmel neticesi insan hayatıdır. Bu hayat, tek başıyla, bütün kâinatta tecelli eden isimleri, sıfatları ve İlâhî şununatı

gösterebilecek bir mahiyete sahiptir.

Üstadımızın “hayat” için kullandığı şu ifadeler, konunun daha iyi anlaşılmasına ışık tutar:

"Hem Rahman, Rezzak, Rahîm, Kerim, Hakîm gibi çok esma-i hüsnanın cilvelerini câmi' ve rızk, hikmet, inayet, rahmet gibi çok hakikatları kendine tabi eden ve görmek ve işitmek ve hissetmek gibi umum duyguların menşei, madeni bir acube-i hilkat-i Rabbaniyedir." Lem'alar